

TROBADA D'ECONOMISTES I JUTGES

Èxit de públic al Fòrum Concursal

La Sala de Convencions es va omplir de gom a gom les dues jornades en què 14 jutges mercantils de Catalunya ens van posar al dia en matèria de lleis

MARÍA ARÁNZAZU ALAMEDA, RAFAEL HUERTA, JESÚS SANTIAGO ORTEGO I FRANCESC XAVIER RAFÍ
Secretaris judicials dels jutjats mercantils nùmeros 3, 7, 8 i 9 de Barcelona, respectivament

Els passats dies 22 i 23 d'octubre es va celebrar en un cèntric hotel de Barcelona el X Fòrum Concursal davant de 350 participants inscrits, que és el màxim aforament possible de la Sala de Convencions. El cartell de ponents no va tenir precedents en cap altre acte anterior, ja que s'hi van congregar en els dos dies els 14 magistrats titulars dels jutjats mercantils de Catalunya.

Vista de la Sala de Convencions atapeïda per l'expectació aixecada davant la celebració del X Fòrum Concursal.

Els instituts preconcursals

Després de la inauguració protocol·lària pel president del Consell General d'Economistes d'Espanya, **Valentí Pich**; el degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya, **Joan B. Casas**, i el director de la jornada, **Jordi Albiol**, es va presentar la primera ponència, que va anar a càrrec de **Marta Cervera**, titular del Jutjat Mercantil número 8 de Barcelona, el contingut de la qual versava sobre els *Instituts preconcursals i la recent reforma del Reial Decret-Llei 4/14, de 7 de març, i la seva convalidació per la Llei 17/14, de 30 de setembre*. La ponent va destacar la incidència de les noves majories en l'adopció dels acords de refinançament per ser adoptats, per ser homologats i, potser el seu efecte estrella, per poder ser extensible l'espera, quitació o conversió pactada als creditors dissidents, fins i tot a aquells que gaudeixen de garantia real en el seu crèdit. Per últim, es van exposar els problemes que, en la pràctica judicial, suposa la nova redacció de l'article 5 bis de la LC per il·lustrar sobre les solucions que estan utilitzant secretaris judicials i magistrats al voltant de temes com la competència o els personaments i la seva postulació.

Declaració de concurs

Posteriorment, **Javier Fernández**, titular del Jutjat Mercantil número 6 de Barcelona, va impartir la ponència dedicada a la *Declaració de concurs i els seus efectes*. En ella, després d'exposar des d'un punt eminentment pràctic quins són els documents que han d'acompanyar l'escrit de demanda de concurs, ja sigui voluntari o necessari; es va tractar la resposta judicial que es ve donant des dels jutjats mercantils de Catalunya davant la necessitat de resolució que, en cas de no complir-se, aboca la petició concursal a la inadmissió. També es va incidir en el procediment de declaració del concurs, especialment en allò referit als tràmits d'admissió i declaració propis del concurs necessari i, per últim, es van recalcar els recursos que poden presentar-se davant de les decisions judicials d'admissió, inadmissió o declaració del concurs.

L'administrador concursal

Després de la pausa, obligada després de dues intenses ponències, es va desenvolupar una de les ponències més esperades de les jornades, *La figura de l'administrador concursal* i les polèmiques sorgides com a conseqüència de la nova regulació que proposa la recent Llei 17/14, de 30 de setembre. En ella, **Florencio Molina**, titular del Jutjat Mercantil número 5 de Barcelona, va desgranar, article per article, la nova concepció que de l'administrador concursal

(AC) sembla tenir el legislador i, encara que amb la prudència pròpia que obliga la situació d'impàs en la qual ens trobem, es van plantejar idees i opinions sobre cap a on hauria de caminar el reglament que la pròpia norma legal preveu que ha de configurar un veritable estatut orgànic de la figura de l'AC. En especial, sobre les alternatives possibles de qualificació de concurs com a petit, mitjà o gran que determinarà la forma d'elecció i nomenament de l'AC.

El concurs de la persona física

L'última ponència de la sessió matutina es va dedicar a l'estudi en profunditat del *Concurs de la persona física*. En ella, **Eduardo María Enrech**, titular del jutjat amb competència mercantil de Lleida, va voler incidir en la diferència de tracte que per a la Llei concursal mereix el concurs de consumidors respecte del concurs d'empresaris i s'hi van abordar en detall tant els problemes que en la pràctica apareixen en les oficines judicials com les solucions que, des dels diferents operadors

L'acte es va fer davant de 350 participants inscrits, el màxim aforament possible de la Sala de Convencions

jurídics, vénen donant-se en aquesta especial configuració del concurs. Molt especialment en la secció de liquidació, que és la fase concursal que més posa vermell pel diferent tracte atorgat al deutor concursal persona física respecte del deutor persona física subjecte a un procediment d'execució singular. També s'hi van exposar, finalment, les possibilitats d'assolir la remissió del passiu insatisfet i les elucubracions jurídiques que els implicats en aquest tipus de concurs plantegen en la pràctica per aconseguir els percentatges legals per a això.

La primera ponència de la tarda va anar a càrrec de **Yolanda Ríos López**, magistrada jutgessa del Jutjat Mercantil número 1 de Barcelona, que va abordar el tracte donat als grups de societats al concurs. La primera part de l'exposició es va centrar en el concepte de grup d'empreses i les seves característiques, analitzant la SAP de Barcelona, Secció 15a, d'11 de desembre de 2013, i la STS Sala 4a, de 16 de setembre de 2010. La segona part va versar sobre el grup en el concurs de creditors analitzant els articles de la Llei concursal (LC) que fan referència al grup

d'empreses, donant resposta a si és possible el concurs del grup; si té empara legal la sol·licitud conjunta de concurs, tant en el cas de concurs voluntari com en el necessari, incidint respecte a aquest últim tipus de concurs en els pressupostos que han de donar-se en les societats deutes del sol·licitant; la interessant qüestió de la tramitació del concurs de grup, recordant que processalment es farà en tants procediments concursals com empreses constitueixin el grup però de manera coordinada i sota una mateixa administració concursal; les acumulacions de concursos; la consolidació de masses a efectes concursals; els efectes del concurs d'una societat del grup; la reintegració concursal en concursos de grup de societats, o, finalment, tractant de la secció de qualificació donant resposta a qüestions com quantes peces de qualificació s'han de substanciar.

La segona ponència va tractar *La venda d'unitats productives*, i la va desenvolupar **Luis Rodríguez Vega**, magistrat jutge del Jutjat de Mercantil número 4 de Barcelona. Va iniciar la seva exposició analitzant l'article 146 bis de la LC, introduït pel RDL 11/2014, analitzant les especialitats de transmissió d'unitats productives a la llum de la nova norma. Va tractar la successió d'empresa segons el que regula l'article 149.2 de la LC i la seva incidència sobre els crèdits laborals en atenció al que estableix l'Estatut dels treballadors i la Directiva 2001/23/CE del Consell, de 12 de març de 2001, així com de les sentències del TS, Sala 4a, d'11 d'abril de 2001 i de 25 de setembre de 2008 referides a la incidència d'aquells crèdits laborals en el procés concursal. Va continuar exposant les particularitats de la compra de la unitat productiva per persona especialment relacionada, plantejant la qüestió pràctica de si és tal una nova societat constituïda pel seu administrador i altres socis i analitzant situacions fraudulentas que poden donar-se. Finalment, va tractar l'espinosa qüestió de la venda d'unitats productives en la fase comuna, vendes que ja es venien autoritzant pels jutges mercantils de Barcelona i que han rebut el seu suport legal exprés amb la modificació de l'article 43 pel RDL 11/2014.

L'acció de reintegració

Va finalitzar la jornada amb la intervenció de la magistrada jutgessa del Jutjat Mercantil número 9 de Barcelona, **Bárbara Córdoba Ardao**, sobre *L'acció de reintegració*. Va iniciar la seva exposició analitzant el règim i naturalesa jurídica d'aquestes accions. Va continuar plantejant amb nombroses referències jurisprudencials diferents qüestions processals com la legitimació activa i passiva, termi-

nis per al seu exercici, procediment que cal seguir, costes processals, recursos i la possibilitat d'adopció de mesures cautelars. Va analitzar diferents supòsits com la rescissió d'honoraris del lletrat instant, de l'administrador social, d'acords de refinançament, d'operacions societàries, d'operacions intragrup i de modificacions estructurals. Després, va finalitzar exposant els efectes de la rescissió.

Crèdits al procediment concursal

L'endemà es va iniciar amb la setena ponència, a càrrec de **Juan Manuel de Castro**, magistrat titular del Jutjat Mercantil número 10 de Barcelona, relativa als *Crèdits al procediment concursal*, en què el ponent, després de l'anàlisi dels diferents crèdits en el procediment concursal, en especial del seu reconeixement, qualificació i tractament, va fer incidència en el nou article 94.5 de la LC després de les recents reformes. En concret, mereix menció la seva anàlisi de la problemàtica que sorgeix per fixar el denominat valor raonable tant de béns mobles com immobles en l'elaboració de l'informe de l'AC. D'aquesta manera, es va avançar cap al problema que apareixerà als jutjats mercantils quan els concursos mancats d'una tresoreria suficient hagin de fer front a l'elaboració preceptiva de l'esmentat informe, ja sigui per la societat de taxació homologada i inscrita al Registre Especial del Banc d'Espanya, en el supòsit de béns immobles, ja sigui per expert independent quan es tracti d'un altre tipus de béns.

Crèdits contra la massa

La segona ponència, a càrrec de **Manuel Ruiz de Lara**, magistrat de reforç als jutjats mercantils de Barcelona, va fer una anàlisi detallada dels *Crèdits contra la massa*. En aquesta ocasió, el ponent va analitzar amb abundants referències jurisprudencials del TS i d'audiències provincials els articles 84, 154 i 176 bis de la LC. A continuació va dedicar part de l'exposició a les regles de reclamació i execució dels crèdits contra la massa i va finalitzar la sessió amb una matèria que va ser d'especial interès per als administradors concursals: els criteris de pagament i la regla de venciment dels crèdits. El ponent va explicar la distinció que hi ha entre el criteri de pagament per venciment del crèdit previst en l'article 84.3 de la LC, que és d'aplicació quan hi hagués massa activa suficient, i el previst en l'article 176 bis quan no fora així.

Liquidació concursal

Una nova pausa ens va introduir en la tercera sessió, a càrrec de **César Suárez Vázquez**, titular del Jutjat Mercantil de Tarragona. En aquesta ocasió, el ponent va dedicar

El magistrat Raúl N. García, del Jutjat Mercantil número 7 de Barcelona, durant la seva intervenció acompanyat pel Melcior Viloca, administrador concursal.

Juan Manuel de Castro, magistrat del Jutjat Mercantil número 10 de Barcelona, acompanyat de Laura Pedreño, administradora concursal.

El legislador sembla haver apostat per la fórmula de la subhasta judicial com a via de liquidació de la massa activa

la seva exposició a la *Fase de liquidació concursal*. Va assenyalar la problemàtica que hi ha en la inscripció de les noves titularitats després de la culminació de la fase de liquidació i va fer al·lusió a les resolucions de la Direcció General de Registres i Notariat rellevants en aquest particular. En la sessió va ser d'especial interès l'impacte de la reforma en els articles 146 bis, 148, 149 i 155 de la LC. D'això es va extreure la idea que el legislador sembla haver apostat, una vegada fracassat el refinançament de la deutora i el conveni, per la fórmula de la subhasta judicial com a via de liquidació de la massa activa. Els problemes sorgeixen de nou en la valoració dels béns i la més que probable

falta de liquiditat per fer front a les taxacions necessàries per tal de determinar l'abast dels crèdits amb privilegi especial.

Conveni concursal

L'última sessió del matí va desenvolupar el *Conveni concursal*. El ponent, **Raúl Nicolás García**, titular del Jutjat Mercantil número 7 de Barcelona, va analitzar la reforma introduïda pel RDL 11/2014 en l'article 124 de la LC amb un nou sistema de majories en un intent per part del legislador d'evitar que les empreses es vegin abocades a la seva liquidació, en consonància amb la regulació de la disposició addicional quarta (homologació d'acords de refinançament). Calia, per tant, adaptar el conveni concursal a les oportunitats que en seu preconcursal s'ofereixen al deutor, admetent-se, per exemple, quitacions i esperes de fins a 10 anys i, sobretot, amb la interessant oportunitat d'ampliació de la capacitat d'arrossegament dels creditors dissidents en determinades circumstàncies, fins i tot la de determinats crèdits amb privilegi general o especial. D'aquesta manera, sempre que es reuneixi el quòrum sufici-